

การบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จะเรสองแคว
สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
The student's affair management of Maejarao-Songkheaw School
under Tak Primary Educational Service Area Office 2

ธนาภา ชมภูธัญ¹
สมลักษณ์ พรหมมีเนตร²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเรสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามเพศ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จะเรสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตาก เขต 2 จำนวน 190 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan และได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Samplings) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม มาตรฐานประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) 0.67-1.00 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ t-test (Independent Sample test) ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเรสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านรายด้านพบว่าการปฏิบัติมากทุกด้าน ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน รองลงมาคือ งานเสริมสร้างวินัยนักเรียน ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิงเกี่ยวกับงานบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเรสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านงานปกครองนักเรียนมีการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน, โรงเรียนบ้านแม่จะเรสองแคว

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Abstract

This research objective aimed to study and compare the Student Affairs Administration of Majaraw-Songkheaw School, under the Primary Educational Service Area Office 2, by airing the opinions of parents which classified by gender. The samples used in the study of 190 parents of Majaraw-Songkheaw School under Primary Educational Service Area of Tak Office 2 determined by Krejcie and Morgan size and Stratified Random Sampling used in this study. 5 level scale questionnaire evaluating the validity of the content item (IOC) 0.67-1.00 statistical methods used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t t-test (Independent Sample Test) results were found. (1) Student Affairs Administration of Majaraw-Songkheaw School, under the Primary Educational Service Area Office 2, zone exposed at a high level both overall and in the field. The side with the highest moral promotion. Ethical student is a minor work, strengthen discipline students. The side with the lowest was student supporting system. (2) A comparison of male and female parents about student affairs Administration of Majaraw-Songkheaw School, under the Primary Educational Service Area Office 2, observed in the exposed area overall and in all aspects were difference statistically significant at the .05 level. Except for the parents and students practice was not different.

Keywords: Student Affair Management / Majaraw-Songkheaw School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2)พ.ศ. 2545 มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือการกระจายอำนาจและบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่างๆในสังคมไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนรวมทั้งสถาบันสังคมอื่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยโดยสามารถเห็นเป็นรูปธรรมได้จากสาระบัญญัติกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารและการจัดการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาทุกระดับโดยเฉพาะระดับเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้หน่วยงานดังกล่าวต้องมีการบริหารในรูปแบบ คณะกรรมการที่ประกอบด้วยตัวแทนที่มาจากคณะต่างๆในชุมชนเพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา(มาตรา 38, 39 และ 40) นอกจากนี้ยังมีสาระบัญญัติอีกหลายประการที่กำหนดเป็นแนวทางให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเช่นการระบุให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ ทุกเวลา ทุกสถานที่โดยประสานความร่วมมือกับพ่อ แม่ ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ(มาตรา24(6)) เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐาน

งานกิจการนักเรียนเป็นงานที่ดำเนินการพัฒนานักเรียนโดยใช้กิจกรรมที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนในห้องเรียน เพื่อเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม ร่างกาย จิตใจเป็นบุคคลที่มีความสามารถมีความประพฤติดีมีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม อันเป็นพฤติกรรมที่สังคมพึงประสงค์และเป็นงานที่ส่งเสริมงานด้านวิชาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยสอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ คือ เป็นคนเก่ง คนดีและมีความสุข

ด้วยความสำคัญของงานกิจการนักเรียนและประกอบกับผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม ขาด

การศึกษากิจการบ้านด้านกิจการนักเรียน ผู้ศึกษา ซึ่งมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบต่องานกิจการนักเรียน ประกอบด้วย งานปกครองนักเรียน งานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนรวมทั้งงานเสริมสร้างวินัยและงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษากิจการบ้านนักเรียนของโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 และนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนางานกิจการนักเรียนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากิจการบ้านนักเรียน โรงเรียนแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองต่องานกิจการบ้านนักเรียน โรงเรียนแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนก ตาม เพศ

ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

1. งานปกครองนักเรียน
2. งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. งานเสริมสร้างวินัยนักเรียน
4. งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 377 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ จำนวนผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 190 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าลิเคิร์ต (Likert scale) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.67

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์นำแบบสอบถามการวิจัยเก็บข้อมูลกับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำนวน 190 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. ระยะเวลา

ตั้งแต่เดือนมกราคม 2558 - เดือนพฤศจิกายน 2558

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนต่อการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553:73)

3) วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบที (t-test แบบ Independent samples)

สรุปผลการวิจัย

1. การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับมากในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน รองลงมาคือ งานเสริมสร้างวินัยนักเรียนส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ด้านงานปกครองนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ กฎระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับงานปกครองนักเรียนที่ใช้อยู่

1.2 การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่ปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมประชุมพบปะผู้เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกภาคเรียน

1.3 การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ด้านงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนโดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ การจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และผู้บำเพ็ญประโยชน์

1.4 การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ด้านงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกตัญญูต่เวที

2. การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

1. การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 อยู่ในระดับมาก ในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน รองลงมาคือ งานเสริมสร้างวินัยนักเรียนส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ งานระบบดูแล

ช่วยเหลือนักเรียน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการโรงเรียนอยู่สม่ำเสมอ ซึ่งในแผนปฏิบัติการได้จัดให้มีโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีจิตสำนึกที่ดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของบันลือ ยุมลมาตย์. (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการ บริหาร จัดการ โรงเรียนพรพิบูลพิทยา อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า ประชากร ร้อยละ 59.54 มีความคิดเห็นต่อการบริหาร จัดการปานกลาง แต่ยังคงขาดการบริหารจัดการที่ดีในบางส่วน ควรปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นตัวแทนของผู้ปกครองนักเรียนในการแสดง ความคิดเห็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านพฤติกรรม ของเด็กนักเรียนนอกเวลาเรียน

2. การบริหารงานกิจการนักเรียน โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตาก เขต 2 ในภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของบันลือ ยุมลมาตย์ (2547) ได้ศึกษาการพัฒนาการ ดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นรายบุคคล โรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปัจจัยที่เกื้อกูล ในการพัฒนาการดำเนินงานให้ บรรลุวัตถุประสงค์ คือ การสร้างและใช้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ถูกต้องตาม สภาพความเป็นจริง ความรู้ ความสามารถ ความทุ่มเท เสียสละมุ่งมั่นปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรัก ความเมตตาและความ เอื้ออาทรของครูที่ปรึกษาการประสานสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ขวัญกำลังใจ ความ ชัดเจนของนโยบายฝ่ายบริหารเป็นสิ่งที่ขับเคลื่อนให้การดำเนินการพัฒนาการ ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จอย่างมี ประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1 ด้านปกครองนักเรียน จากผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือส่งเสริมให้นักเรียนเกิด ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยมีความมีจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ทางโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว อำเภอแม่ระมาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ควรมีการสร้างจิตสำนึกมีความรักความเป็น ไทยมากยิ่งขึ้น

1.2 ด้านงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือครูประจำชั้น ส่งเสริมและดูแลนักเรียนด้านวิชาการ ทางโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว อำเภอแม่ระมาด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ทางโรงเรียนควรมีการจัดการเรียนสอนพิเศษนอกเวลาเรียนให้มากขึ้น

1.3 ด้านเสริมสร้างวินัยนักเรียนจากผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนสร้างระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับต่าง ๆ ร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับนักเรียนและสถาบันอื่น ๆ ทางโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว อำเภอแม่ระมาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ควรมีการสร้างจิตสำนึกของนักเรียนให้มีการ ปฏิบัติที่ถูกกฎระเบียบ ต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น

1.4 ด้านงานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน จากผลการศึกษาพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้น ของศาสนาที่ตนนับถือ ทางโรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว อำเภอแม่ระมาด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ควรมีการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และสร้างการมีส่วนร่วมกันระหว่างผู้ปกครอง นักเรียน และโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน บ้านแม่จะเราสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการบริหาร การศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนบ้านแม่จะเรสองแคว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ 2535. **การบริหารกิจการนักเรียน**. กรุงเทพมหานคร ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. 2526. **การบริหารกิจการนักเรียน**. สุราษฎร์ธานี : วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี.
- บันลือ ยุบลมาตย์. 2547. **การพัฒนาการดำเนินงานในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนอนุกุลนารี อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต หลักสูตรการบริหารจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. 2553. **พื้นฐานการวิจัยการศึกษา**. มหาสารคาม: ภาควิชาการวิจัยและพัฒนา การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญส่ง ศรีสายัณห์.2546.**ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนบ้านป่าบง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต.
เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- สนอง สุวรรณวงศ์. 2538. **การบริหารงานการศึกษา**. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.